

MELŽIMO SAVYBIŲ ĮTAKA SOMATINIŲ LĄSTELIŲ SKAIČIUI ŽALŪJŲ IR ŽALMARGIŲ KARVIŲ PIENE SKIRTINGŲ LAKTACIJŲ METU

Vida Juozaitienė¹, Renata Japertienė¹, Sigitas Japertas²

¹Lietuvos veterinarijos akademija, Gyvūnų veisimo ir genetikos katedra; Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; tel. (8-37) 36 35 75; el. paštas: biometrija@lva.lt

²Lietuvos pieno ūkių asociacija, Luokės g. 73, Telšiai; tel. (8-444) 69 205; el. paštas: lpua@takas.lt

Santrauka. Šių studijų tikslas buvo nustatyti ryšį tarp karvių melžimo savybių, pieno kiekio ir somatinių ląstelių skaičiaus. Tyrimai atlikti 2005–2006 metais žalujų ir žalmargių karvių bandoje. Tirtos 574 karvės buvo sugrupuotos pagal laktacijas ir melžimo greičio balus. Statistinė duomenų analizė atlikta Gyvūnų veislinės vertės tyrimų ir selekcijos laboratorijoje. Nustatėme, kad 84–93 proc. tirtų karvių buvo melžiamos lėtai ir labai lėtai. Daugiausia pieno (21,51–37,50 kg; $p < 0,01$) per visas laktacijas primelžta iš karvių, kurios melžtos vidutiniu greičiu ir greitai (1,87–2,33 kg/min.; $p < 0,01$). Aukšta statistiškai patikima teigiama koreliacija nustatyta tarp pieno kiekio, melžimo greičio (0,491; $p < 0,01$) ir didžiausios pieno tekėjimo srovės (0,670; $p < 0,01$). Statistiškai patikima neigiama koreliacija nustatyta tarp vidutinio karvių melžimo greičio ir somatinių ląstelių skaičiaus piene (–0,145; $p < 0,01$) visų laktacijų metu. Mažiausias somatinių ląstelių skaičius ($143\text{--}298 \cdot 10^3/\text{ml}$; $p < 0,001$) nustatytas piene, kai karvių melžimo greitis buvo vidutinis ir greitas visų laktacijų metu, didžiausias ($279\text{--}619 \cdot 10^3/\text{ml}$; $p < 0,001$) – piene, kai karvės melžtos labai lėtai ir lėtai visų laktacijų metu. Tyrimų rezultatai parodė, kad Lietuvos žalujų ir žalmargių karvių populiacijoje reikalinga kryptinga karvių selekcija pagal melžimo greitį.

Raktažodžiai: melžimo trukmė, didžiausia pieno tekėjimo srovė, melžimo greitis, somatinių ląstelių skaičius.